

การเฝ้าระวังและการสอบสวน
ปัญหาสุขภาพในสถาน
ประกอบการ

OUTLINE

01 ความหมายและความสำคัญของการเฝ้าระวังและการสอบสวน
ปัญหาสุขภาพในสถานประกอบการ

02 องค์กรประกอบการเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพในสถานประกอบการ

03 รูปแบบของการเฝ้าระวังและสอบสวนปัญหาสุขภาพ
ในสถานประกอบการ

04 องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการเฝ้าระวังและการสอบสวน
ปัญหาสุขภาพในสถานประกอบการ

01

ความหมายและความสำคัญของการเฝ้าระวัง
และการสอบสวนปัญหาสุขภาพในสถาน
ประกอบการ

01

การที่จะดำเนินการควบคุมป้องกันโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงกับเป้าหมายนั้น จะต้องทราบข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ และสาเหตุของการเกิดโรคหรือปัญหาที่เกิดขึ้น การที่จะทำได้ข้อมูลดังกล่าว จะต้องอาศัยเครื่องมือ และกลวิธีต่างๆ ในการรวบรวม การตรวจสอบ และการหาสาเหตุของปัญหาสุขภาพ

การที่จะทราบสภาวะสุขภาพหรือสถานการณ์แนวโน้มปัญหาที่เกิดขึ้น ดำเนินการโดยใช้กิจกรรมด้านวิทยาการระบาด ได้แก่ การเฝ้าระวัง การสอบสวนปัญหาสุขภาพ และการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง

01

การกำหนดขอบเขตงานอาชีพอนามัย

1. การจัดบริการด้านสุขภาพแก่ผู้ป่วยอาชีพ

1.1 การตรวจสุขภาพ

1.2 การส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค

1.3 การรักษาพยาบาล

1.4 การจัดให้มีระบบการเฝ้าระวัง

01

2. การควบคุมป้องกันด้านสิ่งแวดล้อมในสถานที่ทำงาน

2.1 การกำหนดแผนนโยบายด้านความปลอดภัยในสภาวะแวดล้อมการทำงาน

2.2 การจัดทำแผนป้องกันและควบคุมอุบัติเหตุ

2.3 การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานในแต่ละแผนกให้ชัดเจน

2.4 การจัดสถานที่และการออกแบบระบบงาน เครื่องมือ อุปกรณ์

2.5 การจัดตั้งระบบการระบายอากาศในสถานที่ทำงานให้เหมาะสม

2.6 จัดให้มีการเฝ้าคุม ฝ้าระวังโดยการตรวจวิเคราะห์

2.7 การกำหนดระยะเวลาการทำงานและเวลาหยุดพัก

2.8 การจัดสวัสดิการที่จำเป็น

01

ความสำคัญของการเฝ้าระวัง และการสอบสวนหาสาเหตุ

การเฝ้าระวัง และการสอบสวนหาสาเหตุการเกิดโรคและปัญหาสุขภาพในผู้ประกอบอาชีพเป็นกิจกรรมที่ถูกกำหนดไว้ในการจัดระบบบริการดูแลสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการ โดยอาศัยความรู้และหลักการทางวิทยาการระบาด ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมหลักสำคัญ ได้แก่ การเฝ้าระวัง การสอบสวน และการศึกษาวิจัย

การเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพจะทำให้ทราบขนาดแนวโน้ม การเกิด การกระจาย และความผิดปกติของโรคและปัญหาสุขภาพที่เกิดขึ้น แต่ขณะเดียวกันบางครั้งเมื่อเกิดปัญหาขึ้น ข้อมูลจากการเฝ้าระวังอาจไม่เพียงพอที่จะบอกขอบเขตหรือสาเหตุของปัญหาได้ชัดเจน ดังนั้นจะต้องใช้วิธีการสอบสวนเพื่อติดตามหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น หรืออาจทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมหาสาเหตุ และวิธีการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการเฝ้าระวังโรคและปัญหาสุขภาพ

1. เพื่ออธิบายสถานะสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานที่เป็นกลุ่มเสี่ยงตามลักษณะการเกิด การกระจาย และสาเหตุการเกิดโรค และภัยต่อสุขภาพ
2. เพื่อประเมินและพยากรณ์แนวโน้มสภาวะการเกิดโรคและอุบัติเหตุจากการทำงาน ด้านความถี่ ความรุนแรงของแนวโน้มการป่วยและตาย
3. เพื่อทราบข้อมูลการเกิดโรคและกระตุ้นให้เกิดการศึกษาด้านวิทยาการระบาดของโรคจากการทำงาน
4. เพื่อประเมินประสิทธิภาพผลการป้องกันและควบคุมโรค หรือการปรับปรุงระบบการผลิต
5. เพื่อหาแนวทางและมาตรการในการป้องกันและควบคุมโรค และปัญหาสุขภาพจากการทำงาน

01

ความหมายของการเฝ้าระวัง และการสอบสวนหาสาเหตุ

1. การเฝ้าระวัง (Surveillance) กิจกรรมที่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อติดตาม สังเกต และพิจารณาความผิดปกติที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับโรค และภัยต่อสุขภาพ โดยมีระบบการรวบรวม การวิเคราะห์ การแปลผล และการกระจายข่าวสาร เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนแก้ไขปัญหา และการให้บริการด้านสาธารณสุข

01

วิธีการเฝ้าระวัง

1. การเฝ้าระวังที่ตัวบุคคล (Individual Surveillance) การติดตาม เฝ้าระวังผู้ป่วย หรือผู้ปฏิบัติงานที่เสี่ยงต่อการเกิดโรค เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการเกิดโรค ให้คำแนะนำ และความช่วยเหลือทันทีเมื่อเกิดโรคหรือมีภาวะความรุนแรงของโรคมากขึ้น
2. การเฝ้าระวังการเกิดโรค (Disease Surveillance) การติดตามเฝ้าระวัง ลักษณะการเกิด การกระจาย การถ่ายทอด การกระจายโรค และภาวะเสี่ยงที่จะทำให้เกิดโรคสูงขึ้น
3. การเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา (Epidemiology Surveillance) การติดตามเฝ้าระวัง ปัญหาสุขภาพในภาพกว้าง เพื่อให้ได้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพโรค โดยอธิบายผลการติดตาม ตามลักษณะของบุคคล สถานที่ และเวลา

01

2. โรคจากการทำงาน (Occupational Disease) โรคหรือปัญหาสุขภาพที่เกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงานที่มีสาเหตุโดยตรงมาจากการทำงานที่ได้รับสัมผัสสิ่งคุกคามต่าง ๆ หรือจากสภาวะการทำงานที่ไม่เหมาะสม โดยการเจ็บป่วยนั้นอาจเกิดขึ้นขณะทำงาน หลังเลิกงานหรือภายหลังจากที่ออกจากงานไปแล้วก็ได้

3. โรคที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน (Work Related Disease)

โรคหรือปัญหาสุขภาพที่เกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงานที่มีสาเหตุโดยอ้อมมาจากการทำงาน และปัจจัยสาเหตุหลายอย่างประกอบกัน

4. การเฝ้าระวังโรคและปัญหาสุขภาพจากการทำงาน (Occupational Disease Surveillance)

การดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อติดตามสังเกต พินิจพิจารณาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในลักษณะการเกิดการกระจาย ปัจจัยสาเหตุ และสิ่งคุกคามสุขภาพต่าง ๆ ของโรคและปัญหาสุขภาพจากการทำงาน

01

5. ระบบการเฝ้าระวังโรคและภัยจากการทำงาน (Occupational Disease Surveillance System) เป็นระบบที่จัดตั้งขึ้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ แปลผลและการเผยแพร่ข้อมูล เพื่อใช้ประโยชน์ในการดูแลสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมด้านอาชีวอนามัย โดยมีเครือข่ายดำเนินการตั้งแต่ระดับชุมชน ภูมิภาค จังหวัด เขต ประเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่สามารถรายงานข้อมูล ความผิดปกติ และประเมินสภาวะสุขภาพคนงานกับสาเหตุที่เกิดขึ้นได้

6. การตรวจติดตามทางด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Monitoring) กิจกรรมการตรวจวัด วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพสิ่งคุกคามในสิ่งแวดล้อมการทำงาน รูปแบบการสัมผัส และปริมาณของสิ่งคุกคามที่ได้รับ ซึ่งจะนำไปสู่การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพได้อย่างถูกต้อง

7. การตรวจติดตามชีวภาพ (Biological Monitoring) การตรวจวัดวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางชีวภาพ เพื่อทราบข้อมูลด้านสุขภาพของคนทำงาน หรือผู้ที่ได้รับสัมผัสกับสิ่งคุกคามหรือสารอันตรายต่าง ๆ โดยการตรวจตัวอย่างเลือด ปัสสาวะ ลมหายใจ เพื่อหาระดับสารพิษในร่างกาย

8. การตรวจคัดกรอง (Screening Test) การตรวจเพื่อประเมินภาวะสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนว่า มีความผิดปกติหรือเสี่ยงต่อการเกิดโรคหรือไม่ โดยอาศัยการตรวจร่างกาย หรือใช้เครื่องมือทดสอบหรือการตรวจประเมินอย่างง่าย

9. การสำรวจ (Survey) เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อการสืบค้นข้อมูล หรือสถานการณ์จากประชาชนที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบและตามหลักวิธีการสำรวจ โดยมีการเริ่มต้น และจบตามแผนโครงการกำหนด

01

10. การสอบสวนทางวิทยาการระบาด (Epidemiology

Investigation) วิธีทางวิทยาการระบาดอย่างหนึ่งที่ช่วยหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ ปัจจัยสาเหตุการเกิดโรคและภัยสุขภาพ โดยการรวบรวมข้อมูลด้านวิทยาการระบาด ลักษณะอาการเจ็บป่วย ผลการตรวจสุขภาพ สภาพสิ่งแวดล้อม ผลชันสูตรทาง ห้องปฏิบัติการ และปัจจัยต่าง ๆ ที่สำคัญที่จะอธิบายถึงสาเหตุของการเกิดหรือการ ระบาดของโรคได้อย่างแท้จริง

01

วัตถุประสงค์การสอบสวน

1. เพื่อยืนยันการเกิดโรคและปัญหาสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการ
2. เพื่อศึกษาลักษณะทางวิทยาการระบาดของโรคและปัญหาสุขภาพในสถานประกอบการ
3. เพื่อหาสาเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิดโรคและปัญหาสุขภาพ
4. เพื่อค้นหาผู้ปฏิบัติงานที่ป่วยหรือผู้ที่เสี่ยงเพิ่มเติม ให้การรักษาและแก้ไขปัญหาได้ทันที
5. เพื่อประเมินสถานการณ์และภาวะสุขภาพของการเกิดโรคและความรุนแรงของปัญหา
6. เพื่อหาแนวทางในการป้องกันและควบคุมโรค ปัญหา และการปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อมการทำงานให้ปลอดภัย

11. การสอบสวนโรคและปัญหาจากการประกอบอาชีพ

(Investigation of Occupational Diseases) การดำเนินกิจกรรมทางวิทยาการระบาดเพื่อให้ได้รับทราบข้อมูลและข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการเกิดโรคหรือภัยสุขภาพและปัจจัยสาเหตุของโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม เพื่ออธิบายถึงความสัมพันธ์ของการเกิดโรคและปัจจัยสาเหตุที่ก่อให้เกิดโรค

12. การดำเนินการควบคุมป้องกันปัญหาด้านสาธารณสุข

จะต้องทราบข้อมูลพื้นฐาน หรือสภาพปัญหาที่แท้จริง โดยเริ่มจากการหาปัญหา และสาเหตุของปัญหาให้ได้ก่อน การดำเนินงานเฝ้าระวังและการสอบสวนโรคจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้ได้รับทราบปัญหาสุขภาพ ตามลักษณะแนวโน้มขนาด ความรุนแรง และสาเหตุของปัญหา อันจะนำไปสู่การหาแนวทางแก้ไข ควบคุม ป้องกัน ปัญหาต่อไป

02

องค์ประกอบการเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพ
ในสถานประกอบการ

02

โดยทั่วไป หลักการเฝ้าระวังโรคและสุขภาพมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลการเฝ้าระวัง
2. ขั้นตอนการดำเนินงานเฝ้าระวัง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเฝ้าระวัง
4. เครือข่ายงานเฝ้าระวัง

1. แหล่งข้อมูลการเฝ้าระวัง การเฝ้าระวังทางวิทยาการระบาดของโรคจากการทำงานสามารถรวบรวมข้อมูลหรือใช้ประโยชน์จากข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่ง นำมาวิเคราะห์และหาความเชื่อมโยงกับการเกิดโรค และปัจจัยต่าง ๆ ทำให้สามารถทราบสถานการณ์ของโรคได้

- 1.1 ข้อมูลจากการประเมินสุขภาพเฉพาะรายบุคคล
- 1.2 ข้อมูลบันทึกผลการตรวจสุขภาพของแพทย์ในสถานประกอบการและการลางาน
- 1.3 ข้อมูลรายงานการป่วยและตายจากการประกอบอาชีพ
- 1.4 ข้อมูลผลการวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการด้านชีวภาพและการตรวจพิเศษอื่น ๆ

- 1.5 ข้อมูลสอบสวนผู้ป่วยเฉพาะราย
- 1.6 ข้อมูลจากการสอบสวนโรค หรือปัญหาสุขภาพในสถานประกอบการ
- 1.7 ข้อมูลจากระบบการรายงานการจ่ายเงินทดแทนของกระทรวงแรงงาน
- 1.8 ข้อมูลการตายจากใบมรณบัตร
- 1.9 ข้อมูลการสำรวจทางระบาดวิทยา
- 1.10 ข้อมูลจากระบบทะเบียนรายงาน
- 1.11 ข้อมูลจากการติดตามสิ่งคุกคามในสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการ
- 1.12 ข้อมูลจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ขั้นตอนการดำเนินงานเฝ้าระวังสุขภาพ การเฝ้าระวังโรคหรือภาวะสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานจากการประกอบอาชีพมีองค์ประกอบของขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

2.1 การรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างชัดเจน โดยมีรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลได้หลายรูปแบบ

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล การนำข้อมูลสุขภาพที่รวบรวมได้มาจัดเรียงให้เป็นหมวดหมู่ตามลักษณะตัวแปร เพื่อแสดงให้เห็นลักษณะ ขนาดและความรุนแรงของปัญหาและสถานการณ์แนวโน้มของการเกิดโรค และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูล

2.3 การแปลผลข้อมูล เป็นการนำผลการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ มาพิจารณาอย่างมีเหตุและผล เพื่อทำข้อสรุปที่ชัดเจนและถูกต้อง ภายใต้ข้อจำกัดของข้อมูลที่มีอยู่ เพื่ออธิบายเกี่ยวกับลักษณะการเปลี่ยนแปลงแนวโน้มสถานการณ์ของโรคและปัญหาที่เกิดขึ้น

02

2.4 กระจายข่าวสาร เป็นขั้นตอนที่สำคัญ หากมีการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และ
แปลผลข้อมูลแล้ว ไม่มีการนำไปใช้ประโยชน์ หรือแจ้งความผิดปกติ หรือการ
เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นให้ผู้เกี่ยวข้องทราบถือว่า การดำเนินงานเฝ้าระวังนั้น จะไม่
เกิดประโยชน์

2.4.1 การแจ้งข่าวหรือความผิดปกติที่เกิดขึ้นเพื่อ **เตือนภัย** ให้ประชาชนทั่วไป
หรือผู้ปฏิบัติงานทราบ

2.4.2 การนำเสนอข้อมูลแก่ผู้บริหาร หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการแก้ไข
ปัญหา เป็น **ข้อเสนอ เพื่อการตัดสินใจ หรือดำเนินการเชิงนโยบาย**

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเฝ้าระวัง องค์ประกอบของการดำเนินงานเฝ้าระวังสุขภาพที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ เครื่องมือที่ใช้ในการเฝ้าระวังโรค เช่น เครื่องมือเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล เป็นต้น

3.1 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

- 1) แบบรายงานหรือบันทึกข้อมูล
- 2) คู่มือแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการเฝ้าระวังโรค

3.2 เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในการบันทึกเรียบเรียงและวิเคราะห์ ประมวลผลข้อมูล เพื่อแสดงให้เห็นความเปลี่ยนแปลงหรือสิ่งผิดปกติที่ชัดเจนขึ้น

4. เครือข่ายงานเฝ้าระวังสุขภาพ เพื่อให้สามารถรับรู้ข่าวสาร การรายงานข้อมูลความผิดปกติของสถานการณ์โรคหรือปัญหาสุขภาพ จากการทำงานที่เกิดขึ้น ได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ และมีความต่อเนื่องต้องมีการจัดตั้ง เครือข่ายเฝ้าระวังสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน โดยปกติการเฝ้าระวังโรคหรือสุขภาพต้องอาศัยความร่วมมือหลายหน่วยงาน ตั้งแต่ระดับชุมชน ตำบล อำเภอ จังหวัด เขต ประเทศ

03

รูปแบบของการเฝ้าระวังและสอบสวน
ปัญหาสุขภาพในสถานประกอบการ

03

รูปแบบหรือลักษณะการเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการ อาจจำแนกได้หลายลักษณะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ วิธีการ และการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ที่จะเฝ้าระวัง การเฝ้าระวังโรคหรือสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการอาจมีความแตกต่างจากระบบการเฝ้าระวังผู้ป่วยในกลุ่มโรคอื่น ๆ

1. การเฝ้าระวังทางสุขภาพ เป็นการเฝ้าระวังเกี่ยวกับสภาวะสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อทราบสถานการณ์และแนวโน้มของการเกิดโรค และภัยสุขภาพที่มีผลมาจากสิ่งคุกคามสุขภาพ

1.1 การเฝ้าระวังการได้รับสัมผัสสิ่งคุกคามสุขภาพ เช่น การตรวจวัดชีวภาพ หาปริมาณสารหรือสิ่งคุกคามที่ร่างกายได้รับ

1.2 การเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพ ได้แก่ การเฝ้าระวังผลที่เกิดกับสุขภาพ จากการได้รับสัมผัสสิ่งคุกคามสุขภาพเป็นระยะเวลานาน หรือในปริมาณที่มากพอจนเกิดผลต่อร่างกายและมีอาการป่วยเกิดขึ้น

2. การเฝ้าระวังสิ่งคุกคาม เป็นการเฝ้าระวังสภาพสิ่งแวดล้อมในการทำงาน เพื่อให้ทราบการกระจาย และแนวโน้มของปริมาณของสิ่งคุกคามหรือสารอันตรายที่ปนเปื้อนอยู่ในสิ่งแวดล้อมการทำงาน โดยการติดตามตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง

2.1 การเฝ้าระวังระดับของสารตะกั่ว ปรอท สารหนู ในน้ำ อากาศ

2.2 การเฝ้าระวังปริมาณฝุ่นในโรงงานไม้หิน

2.3 การเฝ้าระวังความร้อน เสียง และเชื้อโรคต่าง ๆ เป็นต้น

รูปแบบของการเฝ้าระวังสุขภาพจำแนกตามวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. **การเฝ้าระวังเชิงรุก** เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพและสิ่งแวดล้อม โดยเข้าไปติดตามค้นหาปัญหาในพื้นที่ หรือในสถานประกอบการ
2. **การเฝ้าระวังเชิงรับ** เป็นวิธีการเฝ้าระวัง ที่เริ่มจากกรณีมีผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการที่ป่วย หรือเสียชีวิตจากการทำงาน และเข้ารับการรักษาตัวในสถานบริการสาธารณสุข
3. **การเฝ้าระวังเฉพาะพื้นที่** เป็นลักษณะการเฝ้าระวังเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะพื้นที่เสี่ยงและมีปัญหาของโรคใดโรคหนึ่งมาก

03

4. การสำรวจเป็นระยะ ๆ เป็นวิธีการเก็บข้อมูลที่มีการเตรียมการ และดำเนินการอย่างเป็นระบบที่มีการเริ่มต้นและจบเป็นงาน ๆ มีวิธีเก็บข้อมูลโดยสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม โทรศัพท์ รวมทั้งการตรวจร่างกายหรือวิธีอื่น ๆ

5. การเฝ้าระวังโดยรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากแหล่งอื่น ๆ เป็นข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่มีการรวบรวมไว้ เพื่อจุดประสงค์อื่น ๆ โดยมีบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาวะสุขภาพผู้ปฏิบัติงาน สามารถใช้ประกอบเป็นข้อมูลการเฝ้าระวังโรค

รูปแบบการสอบสวนโรคและปัญหาสุขภาพ

- 1. การสอบสวนเฉพาะราย** เป็นการดำเนินการเพื่อค้นหาข้อมูลรายละเอียดที่สำคัญเกี่ยวกับการเกิดโรคของผู้ป่วยหรือผู้ปฏิบัติงานรายบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อยืนยันการเจ็บป่วย และป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่กระจายโรค
- 2. การสอบสวนการระบาด** เป็นวิธีการดำเนินการ สืบหาข้อมูล ข้อเท็จจริง เมื่อมีปัญหาสุขภาพเกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงานมากกว่า 1 ราย และเป็นโรคที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนและมีแนวโน้มการระบาดมากขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อยืนยันการการระบาดของโรค

04

องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการไฟฟ้าระวังและ
การสอบสวนปัญหาสุขภาพในสถาน
ประกอบการ

การเฝ้าระวังและการสอบสวนโรค และสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะการดำเนินการที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ จากหลายหน่วยงาน ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งมีการดำเนินการแบบระบบเครือข่าย เนื่องจากการดูแลสุขภาพและความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการมีหลายหน่วยงานรับผิดชอบ

1. กระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในการดูแลสุขภาพประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยให้การดูแลสุขภาพตามกิจกรรมหลัก คือ การส่งเสริมสุขภาพ การรักษา การป้องกันควบคุมโรค และการฟื้นฟูสุขภาพ แต่ละกิจกรรมจะมีหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัด ดูแลรับผิดชอบตามบทบาทที่ได้รับมอบหมาย

1.1 หน่วยงานบริการปฐมภูมิ และหน่วยงานบริการคู่สัญญา ได้แก่ สถานีอนามัย โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลเอกชน และคลินิกต่าง ๆ มีบทบาทหน้าที่ในการรายงานโรค

1.2 ศูนย์ข้อมูลระดับวิทยาอำเภอ เป็นหน่วยงานระดับอำเภอ ทำหน้าที่เป็นศูนย์ข้อมูลเผื่อสำรอง โดยรวบรวมรายงานผู้ป่วยจากสถานบริการสาธารณสุขที่อยู่ในความรับผิดชอบ และตรวจสอบความครบถ้วน ทันเวลา ความซ้ำซ้อนของข้อมูล วิเคราะห์และสรุปสถานการณ์โรคและภัยในพื้นที่รับผิดชอบ

1.3 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โดยปกติทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางข้อมูลเผื่อสำรองสอบสวนโรคระดับจังหวัด ทำหน้าที่รวบรวมรายงานผู้ป่วยจากศูนย์ข้อมูลระดับวิทยาอำเภอ ตรวจสอบความครบถ้วนและยืนยันความถูกต้องกลับมา วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปสถานการณ์โรคและภัยในพื้นที่รับผิดชอบ

1.4 สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1-12 เป็นหน่วยงานระดับเขต ทำหน้าที่วิเคราะห์ ข้อมูลและสรุปสถานการณ์โรคและภัยจากการประกอบอาชีพในระดับเขต แจ้งข่าว การระบาด ตรวจสอบการเกิดการระบาดของโรคจากแหล่งต่าง ๆ

1.5 หน่วยงานระดับส่วนกลาง หน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการเฝ้าระวังและ สอบสวนโรคจากการประกอบอาชีพระดับกรม วิเคราะห์ สังเคราะห์ สถานการณ์โรค จากการประกอบอาชีพในภาพรวมของประเทศ และนำเสนอต่อผู้บริหารและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. กระทรวงอุตสาหกรรม โดยทั่วไปหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

2.1 กรมโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีหน้าที่ในการควบคุม กำกับ และอนุญาตการประกอบกิจการโรงงานให้มีระบบที่ได้มาตรฐานและกระบวนการผลิตที่ปลอดภัย เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน หรืออุบัติเหตุในสถานประกอบการ จะต้องเข้าไประงับเหตุ และควบคุมให้หยุดดำเนินการทันที

2.2 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด เป็นหน่วยงานในส่วนภูมิภาคที่มีบทบาทหน้าที่ในการควบคุม กำกับ และอนุญาตการประกอบกิจการ และควบคุม สั่งการให้หยุดดำเนินการเมื่อเกิดเหตุอันตรายขึ้นในสถานประกอบการในระดับจังหวัด

3. กระทรวงแรงงาน มีบทบาทหน้าที่การดูแลผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการ โดยตรง ในด้านความปลอดภัยในการทำงาน และการจัดสวัสดิการและการคุ้มครองแรงงาน การกำกับ การใช้กฎหมายแรงงาน การจัดตั้งกองทุนเงินทดแทน และการประกันสังคม และอื่น ๆ นอกจากนี้ ได้ออกกฎกระทรวงเพื่อบังคับ นายจ้างที่ประกอบกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป ต้องจัดให้มีระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานตามระยะเวลาที่กำหนด

4. **เจ้าของสถานประกอบการ และผู้ปฏิบัติงาน** ต้องปฏิบัติตามกฎหมายแรงงานที่กำหนด โดยเฉพาะเมื่อเกิดมีผู้ปฏิบัติงานเจ็บป่วย หรือการเกิดเหตุการณ์ผิดปกติขึ้น เจ้าของสถานประกอบการต้องให้ความร่วมมือในการเข้าตรวจสอบหาสาเหตุ และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเกิดโรคหรือภัยจากการทำงานตลอดจนการดูแลสุขภาพผู้ปฏิบัติงานที่เจ็บป่วยให้ได้รับการรักษาทันที

บทบาทหน้าที่หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเพื่อสนับสนุน การเฝ้าระวังและสอบสวนโรค หรือปัญหาในสถานประกอบการ ขึ้นอยู่กับแต่ละ เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น

ความร่วมมือขององค์กรต่าง ๆ ในการเฝ้าระวัง สอบสวนโรคในสถาน ประกอบการ มักมีข้อจำกัด หรือปัญหาในการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ค่อนข้างมาก ดังนั้นต้องมีการวางแผน และการสร้างเครือข่ายให้มีการประสานและ แลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูลระหว่างหน่วยงาน

Q & A